

Innspill til EU-forslag til finansieringsprogram for infrastrukturprosjekter innen transport, energi og militær mobilitet (Connecting Europe Facility 2028–2034)

Bakgrunn

[Grønt Skipsfartsprogram](#) (GSP) er et offentlig-privat partnerskapsprogram med en visjon om å etablere verdens mest effektive og miljøvennlige skipsfart, samt etablere grønn konkurransekraft i norsk maritim næring og offentlige etater. Programmet finansieres delvis av næringen og delvis over statsbudsjettet. GSP startet opp for 11 år siden og har nå rundt 130 deltakere fra hele verdikjeden. Det har startet opp mer enn 60 piloter, hvorav 21 allerede er realisert eller under realisering. GSP Servicekontor for grønn flåtefornyelse er et viktig verktøy for skalering av grønne skip og løsninger. Anbefalingene i dette innspillet er således basert på innhenting av ny kunnskap og praktiske erfaringer gjennom 11 år, fra mange bedrifter, offentlige etater, kommuner og fylkeskommuner.

Overordnet vurdering:

CEF 2028–2034 er svært relevant for Norge som en ledende maritim- og energinasjon, og som en strategisk partner for Europa innen forsyningsikkerhet, grønn omstilling og militær mobilitet. Programmet treffer norske maritime behov spesielt godt innen:

- utvikling av utslippsfri maritim infrastruktur
- modernisering av havner og logistikk
- dual-use infrastruktur og beredskap

For norsk maritim sektor representerer CEF en unik mulighet til å realisere investeringer som ellers ville kreve betydelig nasjonal finansiering alene.

Særlig relevans for maritim sektor og grønn skipsfart

CEF Transport og CEF Energy støtter tiltak som er sentrale for å realisere Norges ambisjoner innen grønn skipsfart:

- landstrøm og tilhørende infrastruktur
- alternativ drivstoff infrastruktur, som f.eks. hydrogen- og amoniakkbunkring
- utslippsfrie og digitaliserte havner
- logistikk-løsninger som muliggjør robuste og bærekraftige transport-korridorer

Norsk nytteverdi og begrunnelse for deltakelse

1. Styrket konkurransekraft for norsk maritim næring

Deltakelse gir tilgang til:

- betydelige finansieringsmidler
- europeiske markeds- og partnernettverk
- store infrastrukturprosjekter som styrker norsk posisjon i europeiske logistikkjeder

Dette øker konkurransekraften til norske havner, rederier og teknologimiljøer i en sektor i raskendring.

2. Forsterket grønn omstilling

CEF bidrar direkte til å realisere Norges utslippsmål gjennom:

- raskere etablering av nullutslippsinfrastruktur i havner
- skalering av bunkringsløsninger for alternative drivstoff, som f.eks. hydrogen og ammoniakk
- integrerte energisystemer knyttet til maritim aktivitet

Styrket nasjonal og europeisk beredskap

Norges transportinfrastruktur kan gjøres langt mer robust i en krigs- og beredskapssituasjon ved å satse på sjøveien i større grad. En ensidig satsning på landtransport gjør Norge sårbar. Norge bør derfor etablere robuste sjøtransportlinjer og havner, både sivilt og militært. CEF er spesielt viktig fordi:

- Norge har avgjørende forsyningslinjer som må fungere under krig og kriser
- vi ligger strategisk plassert i nordområdene, nær NATO-operasjoner og europeiske forsyningskorridorer
- geopolitiske endringer krever mer motstandsdyktig infrastruktur

CEF løfter beredskap gjennom:

- dual-use infrastruktur
- styrking av havner, bruer og kritiske knutepunkter
- interoperabilitet for militær mobilitet
- økt robusthet mot naturhendelser, cybertrusler og forsyningsforstyrrelser

For Norge betyr dette mulighet til å:

- videreutvikle effektiviteten av multimodal transport i freds- og krigstid
- styrke koblingen mellom maritim logistikk, energi og forsvarsberedskap
- utvikle alternative og redundante sjøruter
- oppgradere havner til å tåle høyere belastning i krisesituasjoner
- Etablere mer robuste og grønne "dual-fuel" løsninger som gjør oss mindre avhengig av fossilt drivstoff

Dette er helt sentrale elementer i Norges totalberedskap.

Viktigheten av sterkere kobling til Europa og samarbeid med andre land

Norge er dypt integrert i europeisk handel og logistikk. Store deler av norsk eksport - sjømat, energi, kunstgjødsel, maritime produkter og tjenester, og industriprodukter – er avhengig av effektive europeiske transportkorridorer. Ved å delta i CEF styrker Norge sin rolle i det felleseuropeiske transportsystemet og får:

- bedre tilgang til europeiske markeder gjennom standardiserte og robuste korridorer
- mulighet til å samarbeide om grønne skipskorridorer med sentrale handelspartnere
- felles utvikling av alternative drivstoffverdikjeder, noe Norge ikke kan bygge alene
- tettere samordning med EU-land i nordområdene, som Sverige, Finland, Danmark, Island og Baltikum
- sterkere posisjon i europeiske sikkerhets- og beredskapsmekanismer

For maritim sektor innebærer dette både økt forutsigbarhet, redusert risiko og tilgang til større, koordinerte investeringsløft enn det Norge kan oppnå alene. Å stå utenfor CEF betyr i praksis å være mindre integrert i den infrastrukturutviklingen som former fremtidens europeiske maritime konkurransesituasjon og totalberedskap.

GSPs anbefalinger

1. Norge bør delta i CEF 2028–2034, og etablere en nasjonal plan for å posisjonere norske aktører tidlig i programmet.
2. Prioriter grønn maritim infrastruktur: landstrøm, bunkring av nullutslippsdrivstoff, digital havneinfrastruktur og energieffektive logistikkløsninger.
3. Bruk CEF som verktøy for totalberedskap, med fokus på dual-use havner, robuste sjøruter og kritiske maritime knutepunkter.
4. Styrk Norges deltakelse i TEN-T- og TEN-E-fora, slik at norske interesser påvirker standarder, prioriteringer og prosjektutlysninger.
5. Utvikle norsk-europeiske partnerskap for grønne korridorer, drivstoffverdikjeder og felles infrastrukturutvikling.
6. Regjeringen bør sammen med næringen, etablere en nasjonal plan for å øke effektiviteten av multimodal transport i freds- og krigstid – der sjøtransport er inkludert